

Nr. 3/2019, 13. årgang

Tynset

Tema | **Frivillighet**

**Informasjonsmagasin
fra Tynset kommune**

Ildsjel som brenner for frivilligheten

Inger Lise Stubsjøen Martinsen har et over gjennomsnittet sterkt samfunns-engasjement og ønsker å være med å bidra til og påvirke det samfunnet hun er en del av. Det har hun gjort i mange, mange år, både som politiker og ildsjel i frivillige arbeid.

For 30 år siden ble Inger Lise Martinsen rullestolbruker. En kronisk muskelsykdom gjorde at hun ikke lenger klarte å stå i 50 % jobb etter at hun fødte sitt første barn. Fra en jobb som siviløkonom gikk hun over til å bli uføretrygdet småbarnsforelder. Hun ville være hjemme med barna de første åra, men kjente etter hvert på et engasjement som førte henne inn i både politisk og frivillig arbeid.

– Man kan gjøre mye fra en rullestol, og dette ble min løsning og måte å bidra til samfunnet på, sier Inger Lise.

– Sykdommen går i bølger med gode og dårlige perioder. Jeg kunne nå jobbe i mitt eget tempo, og følge opp ungene gjennom aktiviteter.

Med bakgrunn som siviløkonom ble hun den selvskrevne kasserer i lag og foreninger; fotballgruppa, Tynset barne- og ungdomsteater og politiske partier. Kirkelig fellesråd, Norø , Arbo, Tusenben (nå Meskano), og ikke minst Tynset Frivilligsentral, er organisasjoner som har fått nytte av Inger Lises engasjement og arbeidskapasitet.

– Arbeidsmarkedsbedrifter var en type bedrifter der jeg følte jeg kunne bidra med min egen erfaring og synliggjøre at om man havner utenfor arbeidslivet, er det er mulig å komme tilbake å bidra med de kreftene man har, utdyper hun.

Som rullestolbruker har Inger Lise kjent på et stort behov for å synliggjøre utfordringer bevegelseshemmede ofte har i det offentlige rom og å gi denne gruppa en stemme. Hun kom tilbake til Tynset i 1990, og allerede året etter tok hun sammen med nå avdøde Reidar Bjørkø initiativ til å etablere det som ble hennes hjertebarn, og som i dag heter "Kommunalt råd for likestilling for funksjonshemmede". Her satt hun som leder i mange år. Etter at hun kom inni politikken, ble hun kommunestyrets representant i rådet. Tynset var svært tidlig ute med å etablere et kommunalt råd for funksjonshemmede, som var en frivillig ordning inntil det ble et lovfestet kommunalt organ fra høsten 2007. Rådet skal håndtere saker som er særlig viktig for personer med nedsatt funksjonsevne.

Inger Lise representerte Senterpartiet i kommunestyret og i formannskapet i to perioder fra 1999 til 2007. Den siste perioden fra 2003 også som varaordfører. Etter en fire års pause fra politikken konverterte hun til SV og kom inn i kommunestyret igjen i 2011.

Som politiker fikk Inger Lise oppleve at det var lite bevissthet blant folk i forhold til universell utforming og tilgjengelighet, ikke bare i offentlige bygg, men i det offentlige rom generelt.

– Jeg slet eksempelvis mye med problematikken dørstokker, i dobbel forstand, smiler Inger Lise.

Ofte betydde det utfordringer for henne selv å delta på befaringer og lignende. Derfor var det mange situasjoner hvor hun følte at det krevdes ekstra tilrettelegging,

bare for henne. Episoder som føltes som en belastning, men som samtidig trigget engasjementet og ikke minst viljen til å få noe gjort! Hun glemmer ikke et møte som skulle holdes på gamle Trontun videregående skole, da hun var stedfortreder for daværende ordfører Dag Henrik Sandbakken. Møtet var i 2. etasje, og ved Trontun var det kun en matheis opp til denne etasjen. Inngangen var stengt på kveldstid, og det ble mye styr og vesen for å komme seg inn gjennom låste dører, inn bakveien og opp til møterommet. Hun er svært glad for at vi i dag har en ny moderne og universelt utformet videregående skole, hvor hun for øvrig også deltok i prosjektgruppa ved planlegging og bygging. Inger Lise poengterer at siden hun kom tilbake til Tynset i 1990 og fram til i dag har det skjedd svært mye. En kartlegging av tilgjengelighet i sentrum førte til utbedringer både fra næringslivet selv og av offentlige bygninger. Da Parkveien ble utbedret ble gateløpet hevet og med det en betydelig bedret tilgjengelighet for bevegelseshemmede.

Etter at hun gikk ut av politikken i 2015, har hun viet mye av sin tid til frivillig arbeid, ikke minst til styrearbeid og annet arbeid for frivilligsentralen, hennes andre hjertebarn.

– Frivilligsentralen har fått den funksjonen i lokalsamfunnet vi håpet på den skulle få; å være en møteplass for alle, sier Inger Lise. Her har hun vært med å starte språkkafé, og hennes siste "prosjekt" er å være leksehjelp.

– Det er utrolig givende og lærerikt, og så absolutt noe jeg kommer jeg til å fortsette med. Jeg har over to år, en gang i uka, hjulpet to gutter. En av dem har flyttet fra Tynset. Nå driver jeg leksehjelp for en kurdisk kar, som er blitt som et nytt familiemedlem. Vi har mat som felles interesse og ofte møtes vi over et felles måltid, gjerne med de med de lekreste retter og krydderier. Leksehjelpen er blitt så mye mer.

Selv om Inge Lise ikke lenger er like aktivt med i politikken som før, deltar hun i kulissene og ser med forskrekkelse på sentral politikk og retorikk.

– Sett fra mitt ståsted kan alle bidra med sitt. Vekst handler ikke bare om økonomi. Vi trenger menneskelig vekst. Min politiske visjon er å bidra til å skape et mangfoldig inkluderende samfunn for alle.

– Gutta "mine" har flyktet fra krig i sitt eget land, og gjør alt de kan for å tilpasse seg og skape et nytt liv. I en stor A4-boks havner imidlertid mange på utsida. Jeg lærte mye av min partikollega og tidligere ordfører i Tynset, Bersvend Salbu, som ofte sa at *"vi skal ikke glemme at alle har vi verdien 1. Hvis alle hadde husket dette, hadde det vært enklere å leve for oss alle"*.

PORTRETTE

Tekst og foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Magasinet Tynset

Nr. 3/2019, 13. årgang

Ansvarlig utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Ansvarlig redaktør
Morten B. Often (ass. rådmann)

Kontakt
Telefon: 62 48 50 00
Telefaks: 62 48 50 11
Epost: postmottak@tynset.kommune.no
Internett: www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet
Ta kontakt for informasjon om annonsering og bistand med utforming:

INGRAFO, Bakkagata 51, 2540 Tolga
Telefon 62 11 71 99
Epost post@ingrafo.no

Grafisk utforming
INGRAFO © 2019
www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside
Den planlagte Nebybrua
© Ola Grønn-Hagen / Degree of Freedom AS,
manipulert

Opplag
3.600

Trykk
Flisa Trykkeri AS

Tekst: Hilde Irene Aanes, avd.ing. i Plan byggsak geodata
Illustrasjon: © Shutterstock

Da har vi nådd september, etter en klimatisk tilnærmet normal østerdalsommer! Kaldvær i juni gjorde at åkrer og enger fikk komme godt i gang, og taklet en julimåned som var enda varmere enn i fjor sommer! Da "hundredagene" gikk inn i juli var vi berget, da var det fukt i lufta og i graset som holder langt utover dagen. Likevel er det mange tegn som tyder på en klimaendring.

Aller først: Hva er egentlig forskjellen på vær, og på klima? FN's klimapanel skriver at:

"Været er det du ser ut av vinduet hver dag. Klimaet er gjennomsnitt av været målt over lang tid." Så vet vi det.

Hvordan merker vi klimaendringene?

Jo, gjennomsnittstemperaturen på jorda stiger. Dette skjer på grunn av ubalanse i atmosfæren, fordi vi blant annet slipper ut mer av gassen karbondioksid. Denne produseres på mange måter, men den største kilden kommer fra olje- og kullindustrien. Derfor må forbruket legges om, og det blir blant annet ikke lenger lov å varme opp hus med olje lenger. Da må vi finne andre kilder.

I Tynset har Holmen biovarme konsesjon på levering av fjernvarme i Tynset sentrum, basert på flis, og trepellets. Dette er en bærekraftig energiproduksjon som det er ønskelig å videreutvikle. En annen måte å redusere utslippene på er å kjøpe mindre bil.

I Tynset er vi heldige og har ei sentralt plassert skole, dit mange kan gå eller sykle. Da er det viktig med god tilrettelegging for å bevare syklene og gjøre det fristende å sykle selv om det regner litt! Og jammen var det ikke mulig å videreutvikle de nye sykkelstativene enda mer. Det kan du lese om i artikkelen på neste side.

Resultatet av plastinnsamlingsaksjonen

Mange stilte opp i vår for å rydde plast på avveie i nærmiljøet sitt, og mange søppelsekker med plast funnet ute i naturen ble levert til FIAS.

De som vant hovedgevinsten på 10.000 kroner var idrettslaget Gå-På fra Telneset! Vi gratulerer og takker for innsatsen for et renere miljø.

Lavere forbruk

Andre ting vi kan gjøre for å bidra til et stabilt klima er å forbruke mindre. Kjøpe ting av god kvalitet som skal vare lenge, kjøpe brukte ting, og selge eller bytte bort ting du selv ikke trenger lenger fremfor å kaste det.

Regionrådet for Fjellregionen, Ungdomsrådet for Fjellregionen og Ungt entreprenørskap Hedmark har inngått en treårig samarbeidsavtale for gjennomføring av et prosjekt kalt "Fjellungdommen i klimaskiftet." Herunder ligger blant annet et klimatoppmøte for ungdommer ved de tre videregående skolene i Fjellregionen. Dette skal avholdes i oktober hvert år. Hovedtema for klimatoppmøtene er Forbruk (2019), Mat (2020) og Transport (2021).

Tynset kommune har fått midler fra FIAS for å bidra til å arrangere en forbrukerdag i november i år, der fokus vil være gjenbruk av saker og ting. Mye av det vi kaster kan vi faktisk reparere, forandre, sy om ...

Følg med! Det vil skje mye spennende utover høsten!

SOLCELLESYKKELSKUR: John Patrick Jensbråten, Stian Sandberg Strand, Tobias Dahl, Marius Tuveng, Andreas Tuveng og Mohammed Alhandhani, som utgjør halve klassen av VG2 Byggteknikk ved Nord-Østerdal videregående skole, i arbeid med sykkelskuret. Praktisk arbeid i studiet er gull verdt, mener denne gjengen

Idé fra Gründercamp gir solcelleanlegg til sykkelkur

Tekst: Kjell Olav Høistad, skolekontoret

Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Illustrasjon: Energi Pluss

NØK, Ungt Entreprenørskap Fjellregionen og Regionrådet for Fjellregionen har i mange år samarbeidet om å arrangere Gründercamp for elever fra videregående skoler på Tynset, Alvdal og Røros. Elevene har fått i oppgave å utvikle en idé eller produkt innen et spesielt emne, etter innledende foredrag om ideutvikling og eventuelle faglig input. Høsten 2018 var 30 elever fra skolene samlet på NØK en dag, der oppgaven var "Hvordan kan man implementere ulike former for energi i hverdagen, uten å sette tydelige fotavtrykk på miljøet og i naturen".

Det kom mange gode forslag. Juryens førstevalg var idéen om sykkelstativer med solcellepaneler og ladestasjon for el-sykkel og el-sparkesykkel. Vinnerlaget kom fra Røros videregående skole. Premien på 5.000 kroner benyttet elevene til besøk på NTNU og Sintef i Trondheim.

Klima- og energiplan for Tynset kommune 2010-2020 legger føringer for hvordan kommunen selv, som bedrift, kan bli mer miljøvennlig gjennom tiltak som redusert bruk av fossilt brensel, økt bruk av fjernvarme og lavere energibruk. Kommunen skal gå foran som et godt eksempel for å stimulere innbyggerne og Tynset-samfunnet til å ta vare på miljøet.

Samarbeid mellom kommune, skole og næringsliv

Kommunestyret foreslo i juni 2016 å bevilge midler til et solcelleanlegg på en av kommunens skoler, - til bruk i undervisningen. Tynset ungdomsskole ble forespurt om de var interessert i være med i et slikt prosjekt, der et solcelleanlegg skulle monteres på skolens tak. I påvente av reparasjoner på taket har det gått noe tid siden vedtaket, men siden mai måned har flere aktører vært i sving med å få realisert dette prosjektet.

Energipluss og NØK hentet fram idéen fra Gründercampen når de skulle planlegge solcelleanlegget på skolen. Det er viktig at anlegget, foruten å bidra med produksjon av strøm til skolen, også skal benyttes i undervisningssammenheng.

Elever på byggfag Nord-Østerdal videregående skole har bygd sykkelkur for elever og lærere mellom barneskolen og ungdomsskolen. Nå kom idéen om å montere panelene på takene til de 4 skurene opp, koble dette til skolens strømnett og montere ladepunkter for el-sykler.

Idéen fra Gründercampen skal nå realiseres, og skolen får et flott anlegg som viser energiproduksjon som ikke setter tydelige fotavtrykk i miljøet. Elever og lærere får bærekraftig strøm til el-sykler, og elevene kan studere solenergi og lære mer om den store ressursen dette er. Det skal settes opp visningsskjermer inne på skolen slik at elevene kan følge energiproduksjonen gjennom døgnet og over tid.

Undervisning i praksis

Elever på byggfag har snekret rammer og innfesting for panelene, som settes opp i gunstig vinkel mot sør for å få inn mest mulig sollys. Elektroelever skal trekke kabler, montere invertere og ladepunkter på sykkelskurene. Østa Elektro bidrar faglig i prosjektet, og er ansvarlig for godkjenning av arbeidet. Solcelleanlegget er på 7,84 kWp. Anlegget er prosjektert og leveres av Energi Pluss ved Ole Petter Hansæl og Arne Sandbakken. Avhengig av vær og undervisningsplaner for elevene på videregående skole, er målet å ferdigstille anlegget før snøen kommer.

SINGEL OG SAND: Hver høst kjører frivillige ut strøsand til eldre hjemmeboende. Liv Løkken (f.v.), Kjell Ivar Negård, Erik Kindølshaug, Kjell Müller, Eldar Graven, Oddleif Ruud og Leif Sundmoen lurar på om sandlistene stemmer?

Frivilligsentralen – frivillighetens knutepunkt og møte mellom mennesker

Man rekker nesten ikke komme inn døra på frivilligsentralen på Tynset før du blir møtt med et blidt ”har du lyst på kaffe”?

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Ut fra kontoret kommer «a’Gudrun». A’Gudrun er et begrep i huset, og hun er Frivilligsentralen in persona. Siden oppstarten i mars 2008 har Gudrun Bakken hatt en fast hånd om drifta til det som er blitt selve ”navet” i frivilligheten på Tynset.

Frivilligsentralen hadde derimot ganske trang start på Tynset. Det første initiativet kom så langt tilbake som i 2002, men ble skrinlagt på grunn av økonomi. Etter flere runder i kommunestyret og utredelse av en nedsatt politisk komite, ble det fem år senere endelig en frivilligsentral også på Tynset, som den siste kommunen i regionen.

I dag kan noen knapt tenke seg et lokalsamfunn uten dette samlingsstedet, som man kan si har tatt over rollen som ”forsamlingshus”. Frivilligsentralen har tilbud til ulike grupper av befolkningen hver eneste dag i uka.

– Hva gjorde vi egentlig før den kom, er spørsmål som reises av mange av brukerne i dag, forteller Gudrun.

Når man ser hva frivilligsentralen har av tilbud, er det et berettiget spørsmål. Språkkafé, allsangkvelder, gå-grupper og internasjonal kvinnekafé er noen av tilbudene. Frivillige kjører ut både mat og strøsand og arrangerer sittedans på Furumoen og Tjønnmosenteret. Et mye brukt bakstrom og snekkerverksted finnes også her. 180 frivillige har Gudrun Bakken i sin ”stab”. Med god oversikt over hva den enkelte ønsker å bidra med, vet hun å sette de riktige folkene på de riktige oppgavene. I mai og under Tynsetmartnan står sentralen bak natteravnordningen. Natteravnene er til stede for barn og unge når de ferdes ute på kvelds- og nattetid, for å gi hjelp og omsorg når de unge trenger det. Natteravnene regnes i dag som et av Norges største og viktigste voldsforebyggende

prosjekt.

Ensomhet, spesielt blant eldre aleneboende er økende tendens, også på Tynset. Mange eldre kommer innom bare for å slå av en prat, eller få råd på spørsmål de står overfor i hverdagen, men som de ikke har noen til å spørre om. Behovet for aktivitetsvenner er stadig økende, og frivilligsentralen arrangerer kurs for de som ønsker å bidra som aktivitetsvenner.

– Vi har behov for flere aktivitetsvenner, presiserer Gudrun og ber interesserte om å ta kontakt.

I over ti år har Frivilligsentralen hatt en internasjonal kvinnekafé. For et par år siden møtte Gudrun Bakken tre unge menn ved Opplærings-senteret, som ønsket seg et sted å samles utenfor skolen. Det resulterte i samarbeid om språkkaféen på Frivilligsentralen, først og fremst rettet mot unge voksne, av begge kjønn.

– Styret i Frivilligsentralen har lenge ønsket å gi et tilbud til yngre og tilflyttere, sier Inger Lise Stubsjøen Martinsen. Det er en overvekt av brukere med grått hår og spaserstokker. På språkkaféen, som nå arrangeres en gang i måneden, deltar alt fra 10 til 30 personer. Dette er blitt en god arena for gjensidig læring da kontaktfamiliene til de fremmedspråklige også ofte deltar.

– Læringen går begge veier, vi har mye å lære av hverandre, fastslår Inger Lise.

Mange lag og foreninger, eksempelvis Rotary, har sine ukentlige faste møter her. I kjelleren samles ukentlig fem nordøsterdøler og svinger penselen i malerfellesskapet Frivillen. I Galleri Elgen vises nå deres 10-års jubileumsutstilling.

På Frivilligsentralens bakstrom er det trøkk i disse tider. "Timebestillingene" renner inn. Nå skal julebaksten sikres.

– Jeg har verdens beste og mest varierte jobb, konkludere Gudrun.

Men hun er også opptatt av hvordan frivilligheten skal møte framtida. Frivilligheten er ikke død, langt ifra, men den er i endring. Det er ikke vanskelig å få frivillige, men folk flest ønsker ikke å ta på seg lederverv og andre forpliktelser i samme grad som før. Frivillighet handler om menneskelige møter. Sosiale medier har tatt over mye som kommunikasjonskanal. Derfor er det veldig viktig å opprettholde de fysiske, sosiale møteplassene, som frivilligsentralen er. Frivilligsentralene er under press og det statlige tilskuddet er også i endring. Blir det slik regjeringa vil, vil Tynset Frivilligsentral få redusert det statlige tilskuddet med kr. 219.000 fra 2021.

– Fra 2021 mener regjeringa at vi skal greie oss med kr. 35,16 pr. innbygger, noe som for Tynset sin del, betyr kr. 195.102. I 2019 fikk vi kr. 414.000. Da er det å håpe at kommunen vil dekke dette gapet, sier Gudrun.

– Kommunen klarer seg ikke uten Frivilligsentralen, som gjør en fantastisk innsats med å bidra til et mer meningsfylt liv for mange av kommunens innbyggere. Kommunen ønsker å støtte opp om aktiviteten så godt vi kan, også økonomisk, sier ordfører Merete Myhre Moen.

For tiden står disse lagene bak Tynset Frivilligsentral: Tynset Pensjonistforening, Lions Club Tynset, Tynset Revmatikerforening, Tynset LHL, Tynset Rotaryklubb og Tyllidalen Bygdekvinne-lag.

I styret finner vi leder Tove Bråten Fjerdingby (Lions Club Tynset), nestleder Oddbjørn Dalløkken (Tynset Revmatikerforening) og styremedlemmene Magni Grue (Tynset Pensjonistforening), Kjell Arne Hugubakken (Tynset Rotary), Nils Sverre Øien (Tynset LHL), Inger Lise Stubsjøen Martinsen (Tynset kommune) og Einar Sørhus (Tynset kommune).

FARGERERIKT FELLESSKAP: Alle er velkommen på språkkaffe. Her snakkes (nesten) bare norsk. Foto: Tynset Frivilligsentral

Frivilligheten feires med internasjonal dag

– Dette er en dag hvor vi skal feire frivillig innsats, fastslår styrerepresentantene i Frivilligsentralen, som utgjør arbeidsgruppa for den internasjonale Frivillighetens dag den 5. desember.

Det er Tynset kommune og Tynset Frivilligsentral som i samarbeid inviterer til arrangementet, som holdes i Tynset Kulturhus. Alle lag og foreninger i Tynset er invitert til å presentere seg med stands. Med dette gis det en gylden anledning til å effektivisere rekrutteringsarbeidet!

Invitasjon er sendt ut til hele 112 lag og foreninger, noe som viser at Tynset har et yrende organisasjonsliv. De som mot formodning ikke skulle ha mottatt invitasjonen, men ønsker å være med, kan melde sin interesse til Gudrun Bakken ved Frivilligsentralen. Det er plass til 40 stands, så første-mann-til møllaprinsippet gjelder.

Hvilken rolle skal frivilligheten ha i fremtiden? Dette tema blir gjenstand for debatt, som videre følges av et fengende foredrag om å "Seile i motvind" av toppidrettsutøver Bjørnar Erikstad.

Erikstad er ikke en hvilken som helst idrettsutøver. Han er seiler, født uten armer, men flere ganger norgesmester og har tre ganger representert Norge under de paralympiske sommerleker. Han er opptatt av å se muligheter i stedet for begrensninger og lever under mottoet "alt løser seg". Bjørnars historie og målrettede arbeid som toppidrettsutøver er imponerende, engasjerende og full av humor, er tilbakemeldinger på hans foredrag. Dagens konferansier er Arne Eggen.

Bli med på frivillighetens dag 5. desember kl. 13-20 i Tynset Kulturhus. Tynset kommune stiller med mat og drikke. Følg med på kommunens og Frivilligsentralens hjemmesider for oppdatert program.

tynset.kommune.no tynset.frivilligsentral.no

Ælvdøl i rådmannstol'n

Foto : Morten B. Oftan

Jeg vil først og fremst få takke for tilliten jeg har fått ved å kunne starte opp som rådmann i Tynset kommune. Jeg skal gjøre mitt ytterste for at Tynset forblir en veldrevet kommune i tiden som kommer. For Tynset er en veldrevet kommune med svært mange dyktige medarbeidere og engasjerte folkevalgte, som alle vil det beste for bygda og nærmiljøet. Selvfølgelig er det utfordringer også, men førsteinntrykket er meget bra. I skrivende stund er jeg nettopp ferdig med min tredje dag som tynsetrådmann. 3 dager preget av mange møter med hyggelige mennesker og besøk av flere skoler og barnehager. Det kan allerede nå slås fast at "nyrådmann trivs".

Som rådmann har man mange oppgaver. Foruten at man har det øverste ansvaret for tjenestene en kommune skal yte, har man også ansvaret for tilrettelegging og effektivisering av de folkevalgtes vedtak. I tillegg mener jeg at en rådmann skal være en tydelig samfunnsaktør, som deltar i arbeidet med samfunnsutvikling innen næringsliv og bosetting. Dette er enorme oppgaver, men med over 750 dyktige medarbeidere med på laget, skal dette kunne gå bra, for øvrig et lag der alle roller er like

viktige, det seg være læreren, sykepleieren, fagarbeideren, assistenten eller politikerens. Alle har sin rolle og er like betydningsfulle i det store lokalsamfunnshjulet.

Høst er budsjettid. Nå legges planene for kommunens virksomhet i de kommende årene. Et komplekst arbeid, der man planlegger morgendagens virksomhet med utgangspunkt i dagens kunnskap. Men like fullt et svært viktig arbeid. God budsjettplanlegging skal sikre gode tjenester i de kommende årene.

Som offentlige tjenestemenn er vi forvaltere av offentlighetens myndighet og ressurser. Vi har denne oppgaven på lånt tid, og skal forvalte den på en slik måte at mulighetene for framtidige tjenestemottakere i Tynset ikke forringes. Dette dekkes i dag bak begrepet bærekraftig utvikling. Det betyr kort og godt at vi som kommune ikke kan bruke alle de pengene vi skulle ønske, for da blir det ikke nok igjen til framtidige budsjetter. Derfor må man prioritere. Og iblant si nei. Sånn er det bare.

For en Alvdøl som er oppvokst i "Aukrustland", må det bare innrømmes at det kriblet litt ekstra i magen da jeg takket ja til rådmannsjobben. Ludvig'en i meg mente bestemt at dette

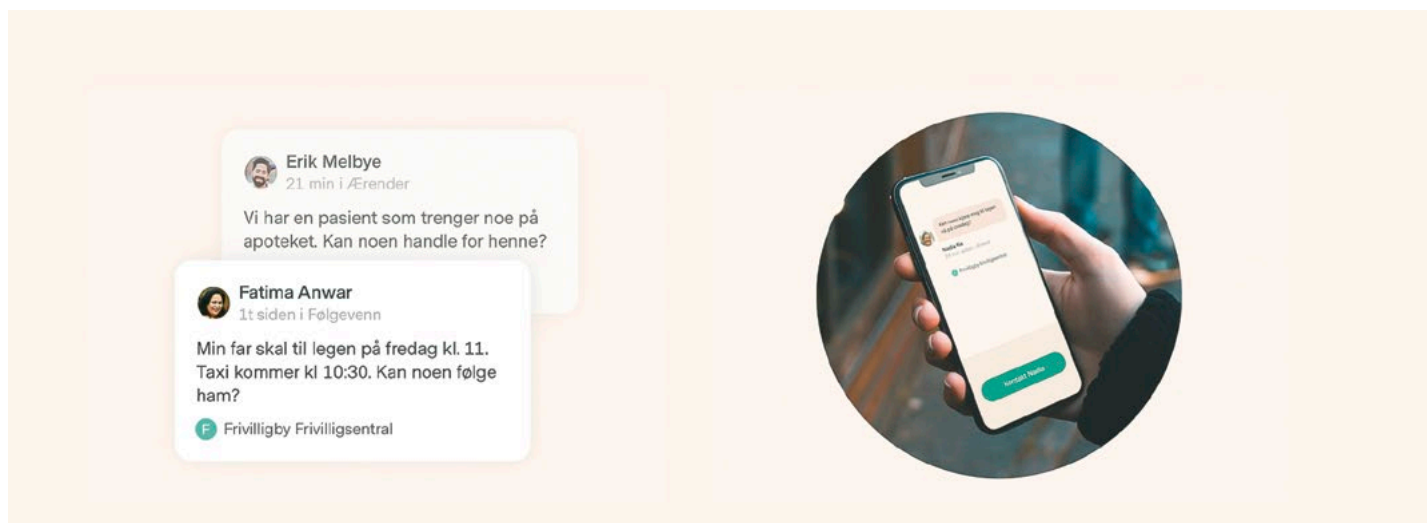
slettes ikke var ufarlig. Men n'Solan var bestemt på at tynsetingen slettes ikke var å frykte, og at en springskalle i ny og ned bare var slikt en måtte tåle. Så jeg tok sjansen.

Begge disse to karene er for øvrig hyret inn som spesialkonsulenter på rådmannens kontor. Ludvig vil nok i første rekke inneha funksjonen som spesialrådgiver innen helse og omsorg, samt at'n nok slenger innom kirkekontoret i blant. Gundersen er tiltenkt en rolle innenfor oppvekst og næringsutvikling, men har fått beskjed om å holde seg langt unna økonomikontoret. Klarer vi å holde disse to karene på rett plass, så skal nok dette gå bra!

Vennlig hilsen
Erling Strålberg
rådmann

Med tro på fremtiden

Ny helse-app kobler frivillighet og omsorgssektor

Tekst: Øystein Kyrre Johansen, helse- og omsorgssjef
Illustrasjon: nyby.no

Tynset kommune nyter godt av en utbredt frivillighet gjennom enkeltpersoner, lag og foreninger. Det bidrar med alt fra matombringing, dataopplæring, snømåking, sang, dans og mye annet. Dette settes stor pris på og er det noe lokalsamfunnet er helt avhengig av.

Man vet at den frivillige innsatsen vil bli enda viktigere i årene som kommer. Vi har derfor behov for å videreutvikle samarbeidet og samhandlingen med frivilligheten, innbyggerne og Tynset kommune som tjenesteleverandør. Dette kan gjøres på mange måter, og vi ønsker nå komme i gang med dette arbeidet. Vi har derfor nå valgt å jobbe med et teknologisk hjelpemiddel for å hjelpe oss og de frivillige med å utveksle behov og ressurser. Dette verktøyet heter Nyby. Det finnes flere varianter av slike nyttige verktøy, men vi har etter grundig vurdering kommet frem til at vi ønsker å prøve ut dette.

Nyby er en helt ny type digital plattform, som er utviklet i samarbeid med en rekke kommuner, ideelle, frivillige og private organisasjoner slik at man kan koble behov og ressurser mer effektivt i samfunnet. Med dette arbeidet ønsker Tynset kommune og helse- og omsorgssektoren å oppnå bedre koordinering av eksisterende frivillighet og aktivering av en større del av frivilligheten. Det å forberede seg på fremtiden handler om veldig mye. En del av

dette vil være å utnytte teknologi i ulike sammenhenger for å utvikle oss. Dette er et lite bidrag i så måte.

Nyby fungerer slik at de frivillige er "godkjent" for å bidra med en eller annen form for aktivitet. Deretter kan den med et behov selv, eller ved hjelp fra andre, gå inn å legge inn sitt behov.

Eksempel 1: Kari er litt dårlig til bens og trenger hjelp til å handle inn mat på onsdag. Hun, eller noen andre – f.eks. hjemmesykepleie/hjemmehjelp eller pårørende, legger inn dette i Nyby plattformen/appen. Lise som har blitt lagt inn og godkjent av kommunen til blant annet å utføre denne aktiviteten ser at Kari har lagt inn dette behovet. Lise kvitterer for at hun kan gjøre dette på onsdag for da har hun tid. Da ser Kari at noen kommer på onsdag for å hjelpe til med handelen.

Eksempel 2: Avdelingsleder ved sykehjemmet har behov for at noen kommer og underholder litt neste torsdag. Hun legger dette inn i appen. Musikkforeningen som er godkjent for denne type aktivitet ser at dette behovet er meldt inn og kvitterer for at jo denne torsdagen har vi muligheter til å bistå med dette.

Dette kan utvikles på mange måter. Vi har tenkt å starte i det små og utvikle det derfra. Vi startet planleggingen i september 2019 og håper å være i gang i løpet av året. Dette er veldig spennende å jobbe med. Vi håper at de som allerede er med i lag og foreninger som frivillige, men også de enkeltpersonene i kommunen, som kunne tenkt seg å bidra vil bli med på dette etter hvert. Informasjon om arbeidet vil komme fortløpende etter hvert som vi jobber med dette.

Tynset kommune har invitert de andre FARTT-kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen og Tolga om å bli med. Hvem som blir med nå, og hvem som blir med senere, er ikke avklart, men dette vil det jobbes med i den enkelte kommune.

Du kan lese mer om Nyby på nyby.no.

Man tager hva man haver

Mange av oss har klær eller gjenstander som kanskje kunne fått et nytt liv om det kunne blitt reparert. Hadde vi bare visst hvordan! Det kan du nå få hjelp til.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

I regi av Tynset kommune, FIAS og Regionrådet for Fjellregionen blir det gjenbruksdag i Rambu 23. november; en dag for fokus på gjenbruk, miljø og redesign. Arrangørene inviterer alle som kan, og ønsker å lære bort teknikker fra reparasjon av sykler til lapping, stopping og redesign, til å være med. Målet med dagen er å sette fokus på verdien av gjenbruk, og kanskje få folk til å tenke mer over sitt eget forbruk.

Her kan barn og ungdom lære seg å bruke gamle teknikker for å lage nye ting. Ved små "reparasjonsstasjoner" og verksteder av ulike slag kan folk komme og lære hvordan reparere, og få reparert. Juleverksted blir det selvsagt også.

Dette blir også dagen for å bytte. "Pent brukt" er tema. Fest- og juleantrekk blir ikke utslitt, og sko vokser barn fort ut av. Hit kan penklær tas med og byttes med et antrekk til jul. Her vil det også være folk som hjelper deg med tips til "fiks og trix".

Anette Bay tilbyr redesign som valgfag på ungdomsskolen. I Rambu vil hun i rene "Symesterskapet-stil" redesigne et antrekk, som skal vises fram på tampen av dagen. Besøkende i alle aldre inviteres til å delta på aktiviteter og oppgaver med gjenbruk som tema. Det kåres en vinner som har deltatt på flest aktiviteter.

Redesigner Annette Bay (f.v.), Tommy Klausen fra Tynset Teknolab, rådgiver Orjan Lønningen fra Regionrådet og Berit Selboe Coote fra FIAS inviterer til stor gjenbruksdag i Rambu på Tynset 23. november

Nytt liv i gammelt samfunnshus

Arrangørene ønsker også å bidra til bruk og aktivitet i Rambu som er i ferd med å gjenoppstå som et lite kulturhus. Dagens brukere av huset, Esther Breslin og Marius Reed i Tynset grafikkverksted og Tynset Teknolab, inviterer besøkende til å bli kjent med deres aktiviteter.

Arrangementet har fått 35.000 i støtte til gjennomføring fra Miljøfondet til Fias Proff. FIAS ønsker å sette miljøet i fokus. Et tiltak er å skape arrangement som setter fokus på løsninger i hverdagen, og som hjelper miljøet.

– Her er barn og unge allerede en gruppe vi jobber mye med gjennom besøk på skoler og barnehager, og ved å samarbeide med andre aktører i Fjellregionen når vi flere målgrupper, sier i Berit Selboe-Coote fra FIAS. Med i prosjektgruppa er også Hilde Aanes fra Tynset kommune, og Ørjan Lønningen fra Regionrådet.

Åpning av nytt basseng på Litun

Det har lenge vært behov for rehabilitering av bassenget og nye garderobes ved Litun senter. På grunn av store bassengskader og råteskader i ytterveggene, ble bassenget stengt for all bruk fra høsten 2017.

Det var forutsatt å bygge om eksisterende garderobeareal og rehabilitere bassenget, og i tillegg føre opp et tilbygg på 85 kvadratmeter. Men det viste seg at eksisterende bygg ikke egnet seg for rehabilitering, da det ble avdekket råteskader i ytterveggen. Det betydde nybygg av basseng og en økning av tilbygget på 30 kvadratmeter. Dette medførte en betydelig kostnadsøkning, fra 13,9 til 17 millioner.

Det nye bassenget, som åpnes i oktober, et høytemperatur terapi-basseng. Det betyr at det er spesialtilpasset for bruk av grupper som trenger varmt vann til behandling, eksempelvis reumatikere. Bassenget blir på fem ganger åtte meter.

Garderobene og tilkomst rundt bassenget blir universelt utformet slik at det forenkler hverdagen for bevegelseshemmede og de som jobber på Litun.

Nytt tilbygg og basseng ved Litun åpnes i oktober. Foto: Thorbjørn Liell / Ingrafo

«Kiss and ride» løser trafikkaos ved barneskolen

Trafikksituasjonen i Arnemoveien har lenge vært utfordrende og er tidvis kaotisk ved skolestart og slutt. Nå er tiltak satt i gang for å få i trafikkaoset.

Tekst: Kjell Olav Høistad, skolekontoret
Foto og illustrasjon: Tynset kommune

Trafikkaos ved barneskolen mot Arnemoveien ved henting og bringing skal løses med "Kiss and Ride"

Foruten gjennomgangstrafikk og trafikk til nærliggende boligområde, er det mange foreldre som kjører og henter sine barn til skolen når barna er på de yngste trinnene. Da er det dette området som benyttes.

I sommer er det gjort en utvidelse av Arnemoveien ved inngangen mot barneskolen for å sikre bedre trafikkforhold. En såkalt "Kiss and ride" (slippe-av-og-hente-sone), er anlagt for at foreldre kan stoppe for å slippe av og hente sine barn her. Denne sonen skal ikke fungere som parkeringsområde. Ved lengre opphold på skolen skal ny parkering i sjukehusskogen benyttes.

Det er søkt Statens vegvesen om å gjøre Arnemoveien og Holmengata enveiskjørt fra Ringveien til Aumliveien. Med enveiskjøring unngår man rygging og snuing i gata. Bilistene tar da til venstre i krysset Arnemoveien-Holmengata, kjører ut igjen på Aumliveien og ned til Ringveien. Vi håper Statens vegvesen gir klarsignal for denne løsningen slik at skilting kan gjøres. Med dette tiltaket skal Arnemoveien bli et mye tryggere sted å slippe av og hente barna fra SFO og skole.

I høst ble arbeid satt i gang for å sikre trygg skolevei fra bussoppstil-

lingsplassen og Nord-Østerdal videregående skole til sentrumsskolene og idrettshallene. Hele området skal "strammes opp" og gjøres funksjonelt og trygt for alle som ferdes der.

Arbeidet med trygg skolevei foregår parallelt med en utvidelse av parkeringsområdet i sjukehusskogen. Målet er at hele det indre skoleområdet skal bli bilfritt. Siden bussoppstillingsplassen ble bygd, har elevene måttet bevege seg i trafikken til og fra Tynset Friskliv, Holmenhallen, Tynset opplæringscenter og Domstolene.

Hedmark Trafikksikkerhetsutvalg støtter tiltaket om sikker skolevei med i overkant av 300.000 kroner. Det er også bevilget støtte til belysning i området.

Nå bygges det gangfelt fra bussplassen, på sørsida av Holmenhallen og inn på Holmenplassen. Kjøring inn på Holmenplassen vil kun være mulig for utrykningskjøretøy, når parkeringsområdene sør for plassen og i sjukehusskogen er ferdig. Vi ser fram til at dette skal bli et bilfritt område, tilrettelagt for aktiviteter og lek med sikker adkomst og trygge gangeveier.

LØSNINGER I LIVET

– en litterær foredragsserie
om helse og helhet

Foredragsholder: Ole Petter Hjelle

Samtalepartner: Mari Gullbrekken Schjølberg

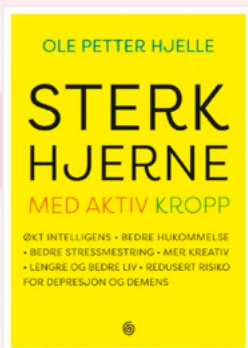
Sterk hjerne med aktiv kropp

Torsdag 14. nov. kl. 19

Storsalen

Arr: Tynset bibliotek

Inngang kr 100,-

Hvem skulle trodd at hjernen vår sannsynligvis er det organet som påvirkes mest av fysisk aktivitet. Fysisk aktivitet gjør oss mer kreative, bedrer stressmestring og hukommelse, samt reduserer risikoen for depresjon og demens.

Ole Petter Hjelle er hjerneforsker og fastlege. Hjelle er «treningslegen» og har startet en egen mosjonsgruppe hvor han trener med pasientene sine. Han ble i 2016 kåret til en av landets beste formidlere i Morgenbladet.

STØTTET AV
NASJONALBIBLIOTEKET
I BOKÅRET 2019

Nasjonalbiblioteket

0919 dnt.no

Jubileumsfestival i Rambu, nordøsterdølenes gamle filmmekka

Det gamle ærverdige herredshuset er arena for Tynset Kinos 100-årsjubileum, og samtidig rigges huset for mye kreativ, framtidig aktivitet.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Rambu ble bygget som kommune- og forsamlingshus i 1889, og her ble Tynset kommunale kino startet i 1919. I 1987 ble siste film vist. Sprengfyring og kalde stålrørstoler ble erstattet med sentralvarme og myke klappstoler, da kinoen ble flyttet til det nye kulturhuset. For Rambu var storhetstiden forbi som bygdas kultur- og forsamlingshus.

Kunstnerparet Esther Breslin og Marius Reed i Tynset Grafikkverksted har siden 2016, bidratt til å gi det kulturhistoriske huset nytt liv og innhold. Rambu skal igjen syde av liv. Her holder nå også Tynset Teknolab til, og flere kunstnere har flyttet inn. Leder i Tynset Internasjonale filmfestival, Sergio Chavez, ønsker en filmklubb etablert her.

Sammen med avdelingsdirektør Bersvend Salbu ved Musea i Nord-Østerdalen, har Breslin, Reed og Chavez tatt initiativ til å arrangere 100-årsjubileet for Tynset Kino. Tynset kommune som eier er også med i samarbeidet for jubileet, som arrangeres dagene 11.-13. oktober. Arrangementet støttes av Norsk Filminstitutt og Sparebankstiftelsen med henholdsvis 70.000 og 50.000 kroner, og Musea i Nord-Østerdalen bidrar med arbeid og ressurser til oppgradering av lokalene.

– Musea i Nord-Østerdalen tar med denne unike kombinasjonen av å drive kulturhistorisk arbeid og aktivitetsutvikling, ansvar for å bevare populærkulturens historie, sier Salbu, som mener denne historien er forsømt.

– Kanskje har ikke den vært høyverdig nok?

Gammelt kinovisningsutstyr, plakater, bilder og annet utstyr knyttet til filmbransjen vil presenteres i en jubileumsutstilling, som settes opp i husets 2. etasje. Ved barneskolen er det funnet gamle 16 mm-filmer, som ble brukt i undervisningsøyemed, og som vil bli vist i utstillingsrommet. Det gamle kinomaskinrommet i Vidarheim er i sin helhet blitt flyttet til Rambu i forbindelse med rivingen av det gamle samfunnshuset på Tolga. Deler av dette inngår i utstillingen, som blir, etter det Salbu erfarer, unik i nasjonal målestokk.

– Svært tunge filmfremvisere er båret opp i 2. etasje og kommer etter vårt ønske aldri ned igjen, så denne utstillingen vil bli stående permanent, fastslår arrangørene og er enige om at dette er blitt et artig prosjekt og et nybrottsarbeid i kulturhistorisk arbeidsmetode.

Kinosalen i Rambu er i seg selv spesiell, slik den fremstår nesten uforandret siden 1919. Lite er også gjort med maskinrommet. Jubileumsfestivalens filmer blir dog vist med mer moderne utstyr. Stolene i salen representerer ulike epoker og hele utviklingen i måten vi har konsumert film på; fra de originale harde trebenkene fra 1914, rørstoler og klappbenker til godstol og sofa.

Fra et bredt og spennende program for kinogjengere i alle aldre må spesielt nevnes søndagens filmmatiné. Her vises tre filmer om Østerdalen laget under krigen. Historiker Erik Tobias Taube ved Musea i Nord-Østerdalen, forteller at disse dokumentariske kulturfilme-

ne fikk en svært kort visningstid på grunn av krigens slutt. Dette unike filmmaterialet vises i Rambu under jubileumsfestivalen.

Kort historikk

Den første filmen ble vist i Rambu allerede i 1904 av en omreisende kino, som viste "Jesu liv" i levende bilder. Ti år senere vedtok kommunen å etablere en kommunal kino. Billettprisen ble bestemt til å være ei krone for voksne og 25 øre for barn.

Inspirert av kinoene i byen, som hadde levende musikk til filmene, spilte Tønset Strykeorkester til den første forestillingen sommeren 1919. Det ble bestemt å fortsette med dette, da det ville trekke flere folk. I fortsettelsen ble filmer vist akkompagnert av fru sakfører Moen ved pianoet.

Den største begivenheten i Nord-Østerdals filmhistorie var da talefilmen kom i 1932. Den første som ble vist i Rambu, "Intet nytt fra vestfronten", gjorde sterkt inntrykk, og førte sogar til besvimelser. De sterkeste scenene i filmen ble senere klippet bort. Kinoen ble i 1987 flyttet til moderne lokaler i det nye kulturhuset.

Det siste året i Rambu samlet 2.013 kinogjengere. I 1989, kinoens første hele driftsår i det nye kulturhuset, var besøkstallet 17.271 fordelt på 184 forestillinger, det besøkstallet høyeste i kinoens historie. I 2018 var tallet 14.003 fordelt på ca. 700 forestillinger.

Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Biblioteket på Tynset oppgraderes

Biblioteket stengte mandag 2. september på grunn av oppussing, og åpner igjen i desember.

Tynset biblioteket har vært i bruk siden 1987 uten oppgradering av betydning. Biblioteket er et relativt lite bibliotek, men har stor aktivitet og dekker alle funksjoner som et folkebibliotek skal og bør inneholde. I tråd med revidering av bibliotekloven er biblioteket en møteplass for alle, en arena for foredrag, bokbad, minikonserter, klassebesøk, barnehagebesøk og ulike aktiviteter. Biblioteket skal etter loven romme noe for alle uansett alder, etnisitet eller funksjonsnivå.

Tynset bibliotek ønsker, som en del av Tynset kulturhus, å være et bibliotek med stor aktivitet og tilbud i ulike former og for ulike målgrupper. Innredningen skal oppgraderes slik at vi får en gjennomgående fleksibel møblering, hvor møbler og funksjoner lett kan flyttes og omgjøres etter bibliotekets og brukernes behov. Lokalene skal utvikles med tanke på bedre funksjonalitet og økt trivsel for publikum. Begrepene kunnskap, læring og kultur er viktig, og boksamlingen skal fortsatt være sentral hos oss. Dette er en rolle vi som bibliotek bærer med oss fra de norske folkeboksamlingene som ble etablert for nesten 200 år siden.

Vi har fått mange spørsmål om hvor man kan låne bøker mens vi har stengt. Vi oppfordret alle til å låne masse før vi stengte. Den oppfordringen ble virkelig tatt på alvor, og utlånstillene for august 2019 er nok blant de beste vi har hatt noen gang! For de som har behov for å låne mer: Tynset har gode bibliotek ved alle skolene, og elevene kan låne bøker her i skoletiden. Kvikne bygdebibliotek er et kombinasjonsbibliotek, det vil si at de er både skole- og folkebibliotek. Tynsetlånerne er også hjertelig velkomne til Tolga, Os og Alvdal bibliotek, eller andre folkebibliotek i landet. De vil også kunne være behjelpelig med fjernlån.

Vi gleder oss til å vise fram vårt nye bibliotek, og håper det skal bli et sted hvor det er godt å være! Svar på ofte stilte spørsmål ligger på bibliotekets nettside.

Illustrasjonsfoto: © Shutterstock

Tynsetbarnehagene tar medansvar for miljø og bærekraftig utvikling

Alle barnehagene kildesorterer søppel, og i dette barnehageåret har de satt felles fokus på bruken av plast. Et viktig tiltak er innkjøp av bomullsnett som skal erstatte de hvite engangsplastposene, som skitentøyet blir sendt hjem i. Bomullsnettene kan brukes igjen og igjen. Barnehagene håper foreldrene vil følge opp ved å ta med nettet tilbake til barnehagen og bidra til at de blir brukt.

Ellers jobber den enkelte barnehage med ulike tiltak som forventes skal sette spor. Tronstua barnehage er ofte på plastinnsamling i nærmiljøet og vurderer bruk, kvalitet og behov før de går til innkjøp av nye plastleker. Haverslia barnehage har over tid hatt fokus på gjenbruk, og Skogstua barnehage prøver ut bokashi-kompostering av matavfall, en alternativ metode til tradisjonell kompostering. Alle barna deltar aktivt og på sikt er planen at jorda kan brukes i kjøkkenhagen. Barnehagene har en viktig samfunnsoppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis, og de konkrete tiltakene ute i barnehagene blir stadig flere. Barnehagene jobber mot å bli miljøsertifisert i løpet av neste barnehageår.

Utbygging av avløp i Bygda, Oldertrøa - Næverrøsta

Norge har forpliktet seg til å forbedre vannmiljøet i alle landets vannforekomster gjennom EU's vanddirektiv. Avløpsdirektivets artikkel 3 stiller krav om at all tettbebyggelse har avløpsnett for avløpsvann, dersom dette ikke medfører uforholdsmessig store kostnader.

I kommunestyresak 48/15 ble prinsipper for utvidelse av avløpsnettet vedtatt, samtidig med rekkefølge for utbyggingen. Bygda fra Tverråen og fram mot Næverrøsta ble foreslått utbygd først. Bakgrunnen for prioriteringen er at det her er synlig forurensning i området. Dernest Bygda langs Mellomriksveien fra Oldertrøen til Tverråen.

Arbeidene planlegges igangsatt når det er tele i bakken, rundt november-desember i år, det er en stor jobb, og denne lyses ut i løpet av høsten. Vi ønsker å gjennomføre hele etappen fra Oldertrøa til Næverrøsta i løpet av vinteren slik at nye abonnenter kan koble seg på kommunal avløpsledning til våren/sommeren 2020. Informasjonsmøter med innbyggerne er avholdt og konkurransegrunnlaget lages i disse dager.

Kommunekart – en nyttig karttjeneste

Har du noen gang lurt på hvor du finner et bestemt sted eller en adresse i Tynset kommune? Eller hvor grensene for kommunens skolekretser går? Eller om eiendommen din er omfattet av en reguleringsplan? Alt dette og mye mer kan du finne svar på i Kommunekart.

Tekst: Kristoffer Barhaug, GIS-koordinator
ved Geodatasamarbeidet i Nord-Østerdal

Hva er Kommunekart?

Kommunekart er en moderne, landsdekkende karttjeneste, med fokus på kommunene, men er åpen for alle. Her finnes en mengde informasjon om eiendommer, bygninger, planer og andre data som administreres hos kommunen. Det eneste du trenger for å ta den i bruk er en datamaskin, nettbrett eller smarttelefon med internett-tilgang.

Tjenesten har også funksjoner som du kanskje kjenner fra andre lignende karttjenester; flybilder, søke etter steder og adresser eller beregne raskeste kjørerute fra et sted til et annet.

Kartlag

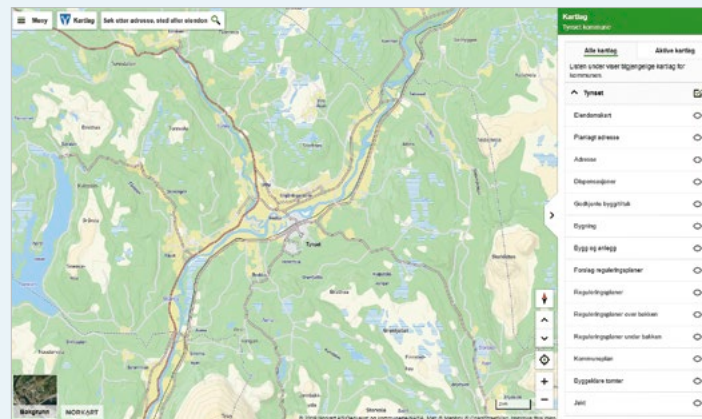
Det såkalte "kartlaget" er en sentral funksjon. Hvert kartlag har informasjon om et bestemt tema, og du kan kombinere flere kartlag for å se dem i sammenheng.

Et eksempel: Du vil bli kvitt et tre som skjemma utsikten fra huset ditt, men er usikker på om det står på din eller naboens eiendom. Da kan du sette bakgrunnskartet til "flyfoto" og slå på "eiendomskart", og vil eiendomsgrensene tegnes opp på flybildet. Hvis du da finner treet på flybildet kan du sjekke om det er på rett eller feil side av grensen. Men vær OBS! Langt fra alle eiendomsgrenser er nøyaktig innmålt og det kan godt hende at grensen faktisk ikke går der som den er tegnet.

For å sjekke dette kan du skru på tegnforklaringen i menyen og se hvilken nøyaktighet som fargen på grenselinjen indikerer. Hvis den er målt inn med 10 cm nøyaktighet er den sikker. Du kan også kontakte kommunen for å få vite nøyaktigheten på eiendomsgrensene.

Listen er lang over kartlag som finnes i Kommunekart. Her er noen av de viktigste:

- **Eiendomskart:** Viser eiendomsgrenser og gårds- og bruksnummer
- **Adresse og planlagt adresse:** Husnummer og planlagt husnummer på bygninger. Der det ikke er oppgitt gateadresse vises matrikkelnummer
- **Dispensasjoner:** Godkjente og avslåtte dispensasjonssøknader
- **Godkjente bygg/tiltak:** Nybygg, tilbygg og påbygg som er godkjente
- **Bygning:** Boligbygg, fritidsbygg og andre bygg

Kommunekart gir informasjon om eiendommer, bygninger, planer og andre data som administreres hos kommunen.

- **Forslag reguleringsplaner:** Reguleringsplaner som er under behandling
- **Reguleringsplaner:** Gjeldende reguleringsplaner (på bakkenivå)
- **Kommuneplan:** Gjeldende kommuneplan og kommunedelplaner
- **Skolekrets:** Inndeling/grenser for skolekretsene i kommunen
- **Valgkrets:** Inndeling/grenser for valgkretsene i kommunen

Trykk i selve kartet for å få opp info om det du ser. Det gjelder for de fleste kartlag. Et eget felt kommer da på siden av kartbildet med info om punktet du trykket på, og du kan bla deg fram i kartlagsinfoen. Ofte finnes linker til registre som har mer utdypende informasjon.

Her finner du Kommunekart

Kommunekart kan åpnes på to forskjellige måter. Den ene måten er i en nettleser på alle typer enheter som PC, nettbrett og mobil. Den andre er i app og fungerer kun på nettbrett og mobil.

1. Gå til hjemmesiden til kommunen (tynset.kommune.no) og klikk på "Meny". Her er det en lenke til Kommunekart. Trykk på denne, og du kommer direkte til Tynset på kartet.
2. Kommunekart-appen kan du laste ned fra App Store og Google Play. Appen har ikke like mange muligheter, men en kjekk liten funksjon er den alene om: Hvis du trykker på kommunevåpenet får du opp innbyggertall og areal for kommunen.

Tips: Hvis du har problemer med at du ikke får opp kartlag i appen, kan du prøve å gå til en annen kommune for så å gå tilbake til den første kommunen.

Hjelp

Hvis du trenger mer informasjon om hvordan du bruker Kommunekart finnes det en egen hjelpeside. Denne finner du ved å gå på menyknappen øverst til venstre i kartvinduet. Nederst i menyen ligger "Hjelp".

Klar for fire nye år

Aller først vil jeg starte med å takke alle innbyggere for støtten ved høstens valg. Resultatet ble overveldende og gir en enorm motivasjon og energi for å jobbe videre til beste for hele Tynset. Nå gjelder det å tenke klokt hvordan jeg som ordfører best skal forvalte den makta partiet og jeg har fått, til beste for både egne og andre partiers velgere. Dette blir viktigere enn noen gang, nå som Senterpartiet fikk rent flertall.

Det betyr selvfølgelig ikke at vi skal endre mening i viktige saker eller gå imot vårt eget valgprogram. Halvparten av velgerne i Tynset har tydelig signalisert ønsket retning. Derfor må vi fortsette arbeidet med samme mål som før, men vi må involvere flest mulig, være lyttende og bidra til gode diskusjoner slik at andre partier også kan komme med gode bidrag til beste for fellesskapet og få igjennom noe av sin politikk gjennom den neste 4-årsperioden.

Umiddelbart etter valget startet samtalene i de ulike partiene omkring hvem som ønsker samarbeid med hvem, i håp om å vinne posisjoner. Slike samtaler munner oftest ut i et valgteknisk samarbeid der man hovedsakelig er enig om fordeling av formannskapsplassene, ordfører og varaordførerposisjon.

Vi kunne strengt talt droppet denne jobben i år og tatt ordfører, varaordfører og 4 plasser i formannskapet som vi teknisk sett har rett på, men vi har en interesse av å prøve å involvere enda flere. Derfor går vi inn i et valgteknisk samarbeid med flere andre partier for å sikre at det blir en større bredde.

Vi mener det er viktig med politisk bredde inn i kommunens ulike organer. Både for diskusjonens del, men også for å få en god dialog med lokale representanter fra flere partier og kanskje spesielt regjeringspartiene. Når flere politiske partier er representert i formannskapet kan vi legge tverrpolitiske strategier sammen, til beste for Tynset, for å oppnå gjennomslag i Stortinget og Regjeringen for saker som er viktige for Tynset og regionen.

Så er det jo slik at det er lite taktisk å inngå et valgteknisk samarbeid med alle partiene i kommunestyret, for da blir det ingen såkalt opposisjon. Og opposisjon bør man ha, for de skal også bekle noen viktige roller i ulike organer.

Men det som er viktig å huske er at det valgtekniske samarbeidet ikke sier noe om politisk kurs, eller hvem det er ønskelig å samarbeide med i de ulike sakene gjennom kommunestyreperioden. Dette er strengt talt bare en avtale om å fordele de 7 plassene i formannskap, samt ordfører og varaordførerposisjon.

Når det valgtekniske samarbeidet er underskrevet stiller alle kommunestyrerepresentanter og partier likt. Alle partier må selv jobbe konstruktivt for å få gjennomslag for sin politikk og søke samarbeid på kryss og tvers med andre partier i håp om å få gjennomslag for sine saker.

Og min jobb som ordfører blir å bidra til at alle partier uavhengig av størrelse blir respektert, lyttet til og får fremmet sine saker

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

til diskusjon i kommunestyret. Og forhåpentligvis oppnår alle partier en større eller mindre seier med jevne mellomrom. Jeg lover i alle fall å legge til rette for at det i størst mulig grad skal være mulig.

Jeg har også lyst til å nevne at kommunen nå evaluerer sin styringsmodell der det blant annet er satt fokus på hvordan vi enda bedre og i tidlig fase kan involvere innbyggere, råd og utvalg i større grad. Dette synes særs viktig i større og viktige saker som skaper stort engasjement i kommunen. Bedre involvering og samskapning synes svært viktig for å opparbeide aksept for de eventuelle endringer som til enhver tid må gjøres i en kommune.

Tilslutt har jeg lyst til å sende en takk til alle som sa seg villige til å stå på liste for de ulike politiske partiene ved valget.

Jeg er veldig glad for at vi i Tynset ved kommunevalget har mange politiske partier som stiller liste, slik at velgerne har reelle valg. Demokratiet trenger politisk mangfold og mange engasjerte representanter, og det tror jeg velgerne har sørget for at vi får se i kommunestyret også de neste 4 år.

Jeg gleder meg i alle fall til en ny periode og ser frem til fortsettelsen og samarbeidet med dere alle!

Ønsker dere alle en flott og fargerik høst!

Vennlig hilsen
ordfører Merete Myhre Moen

VALG : Det politiske Tynset 2019-2023

Senterpartiet sikret seg hele 14 av 27 mandater og dermed flertall i Tynsets nye kommunestyre etter høstens valg. Til tross for at kun 5 av 27 representanter er kvinner, vil kommunens to toppolitikere være kvinner. Merete Myhre Moen (Sp) fortsetter i ordførerstolen, og Tone Hagen (Ap) fortsetter som varaordfører. Årets valgdeltakelse var på 68,9 %. Øvrige mandater fordelte seg med seks til Ap, Høyre og SV fikk to hver og MDG, Pensjonistpartiet og Venstre fikk ett mandat hver.

Kommunestyret

Senterpartiet (Sp)

Merete Myhre Moen	Britt Sæter Grue
Stein Tronsmoen	Per Ivar Barmoen
Erlend Kvittum Nytrøen	Solfrid Storli
Dag Henrik Sandbakken	Roar Estensgård
Per Roger Bekken	Nils Helge Kirkbakk
Jan Kåre Moan	Kristoffer Hagen
Robert Fonnås	Ola Engen

Arbeiderpartiet (Ap)

Marius Krokhaug	Tone Hagen
Lars Andreas Kvisle	Reidun Andrea Rønning
Vidar Søberg	Erik Vangen Jordet

Formannskapet

Ordf. Merete Myhre Moen (Sp)	Varaordf. Tone Hagen (Ap)
Britt Sæter Grue (Sp)	Stein Tronsmoen (Sp)
Per Ivar Barmoen (Sp)	Jan Erik Larsen (H)
Erland Horten (SV)	Venstre har varaplass

Sosialistisk Venstreparti (SV)

Erland Horten	Jan-Thore Østenby Martinsen
---------------	-----------------------------

Høyre (H)

Jan Erik Larsen	Atle Fiskvik
-----------------	--------------

Miljøpartiet De Grønne (MDG)

Sindre Sørhus

Venstre (V)

Tor Halvor Bjørnstad-Tuveng

Pensjonistpartiet (Pp)

Nils H. Øian

Nå gir vi
tilskudd til
hjemme-
kompostering

Du kan få tilbake 50% av kostnadene på innkjøpt hjemmekomposteringsutstyr, maks kr 1000 pr. husholdning.

Bedrifter og andre virksomheter kan søke om tilskudd fra FIAS Proff Miljøfond.

NÅ BLIR DET ENDELIG BRU!

Takket være en enorm dugnadsinnsats fra tynsetingene blir friområdet ved Glommas bredd endelig realisert. Nebybrua blir et knutepunkt for over 20 km rydda stier i området.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ihgrafo

Til tider har det sett litt mørkt ut, men nå er endelig "bru-reis-deg"-prosjektet blitt virkelighet.

– Uten kreative ildsjeler med en ukuelig optimisme og et godt trepartssamarbeid mellom Foreningen Nebybruas Venner, Tynset Turlag med sitt stiprosjekt og Tynset kommune, hadde vi ikke klart å få til dette, sier styreleder i Nebybruas venner, Trond Kletvang.

Han forteller at folk har stått i kø for å være med på dugnad eller andre gjøremål. Både privatpersoner og næringsliv har bidratt til drøyt 4.000 bokførte dugnadstimer før bygging i det hele tatt ble startet. Det er frivilligheten og folks vilje til å støtte opp, som har vært drivkraften til prosjektet som nå skal knytte sentrum og Neby sammen igjen.

– Vi har ikke telling på antall liter kaffe og kaker som er bakt. Næringslivet i Tynset har vært uvurderlige bidragsytere, ikke bare har de stilt med maskiner og folk på kveldstid, men de har endog tatt maskiner ut av daglig drift for å være med her, forteller Trond Kletvang.

Ingen bru uten stier – og ingen stier uten bru

Da grunnsteinen til den fjerde Nebybrua gjennom tidene ble lagt ned 2. september var dette en milepæl i et snart 30 års langt "svangerskap". Bruplanenes far, Ola Grønn Hagen, og ordfører Merete Myhre Moen stod for grunnsteinsnedleggelsen.

Brutegningene, som Ola Grønn Hagen og Gaute Mo utarbeidet, har vært klare i årevis, men arbeidet har tidvis stått i stampe til stor frustrasjon for ildsjeler og pådrivere.

Da kommunen høsten 2016 kjøpte en del av en eiendom på sentrumssida for å sikre adkomst til elva, ble det en utløsende faktor. Trond Kletvang, som da satt som president i Rotary, tok initiativ til et møte for å få nytt "trøkk" i engasjementet rundt brubygginga.

Et interimstyre ble nedsatt, og dro lasset videre, sammen med Tynset Turlag og Tore Stubbe, som i 2013 var initiativtager til turlagets rydde-sti-prosjekt. Foreningen Nebybruas Venner ble stiftet i 2017. Det skulle bygges en organisasjon, som hadde til oppgave "å selge inn" hele prosjektet til befolkningen, kommune, fylkeskommune, næringslivet og de store pengesekkenene; Sparebankfondet og Gjensidigestiftelsen for å skaffe kapital. Det ble bestemt å søke spillemidler for felles prosjekt med Turlaget; Ingen bru uten stier – og ingen sier uten bru.

En folkehelsegave

For å kunne søke spillemidler måtte vi reise egenkapitalkrav på én million kroner og legge ved underskrevne avtaler med grunneiere. Prosjektet berører 30 grunneiere. Alle var med på befaring, og samtlige var positive.

– Én million klarte vi å samle inn ved å selge medlemskap og med andre typer støtte, forteller Kletvang.

– Det var forutsetningen for i det hele tatt å kunne gå i gang med byggingen.

Det er den fjerde Nebybrua og bygges på fundamentet etter brua fra 1840. Selve brua har en prislapp på 5,5 millioner kroner, mens totalprosjektet er budsjettert til rundt 11 millioner. Nebybruas venner bygger, drifter og vedlikeholder brua. Det finansieres gjennom blant annet kjøp av medlemskap i foreningen. Tynset kommune er en viktig samarbeidspartner og økonomisk bidragsyter.

Med til sammen ca. 20 kilometer stinett hvor deler av dette er universelt tilrettelagte turstier, er dette en gave til tynsetingenes folkehelse. Noen strekninger vil bli lyssatt, og nå er stolper på plass og kabel er i ferd med å bli lagt.

Storstilt åpning 16. mai 2020

Karin Tørklep Sletten, styremedlem og markedsføringsansvarlig i Nebybruas venner, synes det er stas å være med Ola Grønn Hagens på "opplopssida".

– Det er en symbolsk handling å bygge bru. Om det er mellom Tynset og Malawi eller mellom Tynset sentrum og Neby, så handler det om å bygge bru mellom folk. Det har også dette prosjektet bidratt til, i stor grad. Dugnadene hvor man møtes og jobber, og ikke minst har det gøy sammen, har fungert som sosialt lim mellom folk.

Nå planlegges en storstilt åpning Neby-brua 16. mai i 2020. Nyheter og opplysninger om hele "bru-reis-deg"-prosjektet kan du følge på Facebook (Nebybrua) og på Nebybruas venners hjemmesider www.nebybrua.no.

En stor dag for ildsjeler bak bruprojektet da grunnsteinen kunne legges ned 3. september 2019. F.v. ordfører Merete Myhre Moen, nestleder i Nebybruas venner, Håkon Fiskvik, og styreleder i Nebybruas venner, Trond Kletvang

Ordfører Merete Myhre Moen (f.v.), bruplanenes far, Ola Grønn Hagen, og styreleder i Nebubruas venner, Trond Kletvang

Drøm blir nå virkelighet. Initiativtager bak Nebybrua, Ola Grønn Hagen, kan endelig konstatere at byggingen er i gang

Knut Kolbu (t.v.) og Per Sønsmør i SK-Bygg AS utfører betongarbeidet på brua før isen legger seg på elva. Sønsmør lagde selv ei pumpe av gamle møkkvognedeler, som brukes i arbeidet med Neby-brua

Det samlede prosjektet med bru og stier består av:

- Nye Neby bru, 94 meter over Glomma (påbegynt august 2019)
- Lysanlegg (på brua og noen stier)
- 14 km stier, fordelt slik:
 1. Pilegrimsleden Nord (Veslåsen - Neby)
 2. Neby kultursti (Neby - Kirkegga)
 3. Tunnarunden (langs Tunna - via Mælen bru)
 4. Neby-Tunnoset
 5. Fløtarstien (Tynset bru - Neby, nordsida)
 6. Vollveien (Domus - Neby, sørsida), lys
 7. Kjærlighetsstien Øst (Vollveien - Tynset bru)
 8. Kjærlighetsstien Vest (den gamle)
 9. Glåmarunden (Tynset camping - NØK, langs elva)
 10. Pilegrimsleden SØR (Neby bru - Sandbakken), lys
 11. Pilegrimsleden SØR (Gudmørstrøa - Sättån)
 12. Tyldalsveien (Haverslia - Betongfabrikken)

Det tas sikte på å flytte Pilegrimsleden tilbake til den historisk opprinnelige traséen via Neby når brua er på plass. Fra 2016 har to prosjekter på tilsammen 6,9 km blitt fullført; Nebyrunden og Tynset bru - Å-brua (nord). Disse er også inkludert i planleggingen og det videre vedlikeholdet.

100 ÅR MED KINO PÅ TYNSET

JUBILEUMSFESTIVALEN I RAMBU 11 - 13 OKTOBER

Fredag 11. oktober

20.00 Kveldskro med «The Good, the Bad and the Ugly»
Cowboystil oppføres!
Inngang 100kr

Lørdag 12. oktober

12.00 Barnefilm: «Jungelboken».
Inngang 50kr

18.00 Festaften
Inngang 100 kr

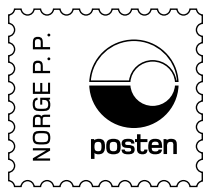
Åpning av utstilling i Rambu; Tynset kino 100 år
Utdeling av Tynset Kommunes Talentstipend

19.00 Kåseri ved Mona Pedersen, filmhistoriker
«Stumfilmtida – eller hvordan film ble best på kino»

20.00 Reklameslides fra gamledager
Stumfilm: «Afgrunden», med levende musikk
Servering, Filmmusikk og Kunstfilmer

Søndag 13. oktober

14.00 Filmmatine: Tre østerdalsfilmer fra krigsårene
med innledning av Erik Tobias Taube
Inngang 50kr

Returadresse: Tynset kommune, Servicetorget, Torvgata 1, 2500 Tynset

Tynset Kino

Høst/vinter 2019

Et utvalg av filmer som vises i løpet av oktober og november

Villmarksbarna - en
eventyrlig reise (okt.)

Operasjon Mumie
(oktober)

Joker
(oktober)

Disco
(oktober)

Familien Addams
(premiere 1. nov.)

De dødes tjern
(premiere 1. nov.)

Terminator - Dark Fate
(premiere 8. nov.)

Håp
(premiere 22. nov.)

Sauen Shaun: Farmageddon
(premiere 22. nov.)